

ΕΚΤΑΚΤΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 18^{ΗΣ} ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1992

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ

ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΕΝΕΚΙΔΗ

ΟΜΙΛΙΑ ΤΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΒΛΑΧΟΥ ΚΑΙ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΒΑΛΤΙΚΟΥ

ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ Κ. ΜΙΧΑΗΛ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

Ἡ σημερινή ἔκτακτη δημοσία συνεδρία τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν εἶναι ἀφιερωμένη στή μνήμη τοῦ ἐκλιπόντος τετιμημένου συναδέλφου Γεωργίου Τενεκίδη.

Ὁ Γεώργιος Τενεκίδης εἰσήλθε στήν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, ἀφοῦ εἶχε καταξιωθεί ὡς ἐρευνητής, ὡς πανεπιστημιακός διδάσκαλος, ὡς μέλος διεθνῶν ἐπιτροπῶν.

Καθ' ὅλη τή σταδιοδρομία του καλλιέργησε τήν ἐπιστήμη μέ τὸ ἐξαιρετο πνεῦμα του καὶ ἀγωνίσθηκε μέ εὐγενικό πάθος γιὰ τή διεθνή ἔννομη τάξη στό ἐπίπεδο τῶν διακρατικῶν σχέσεων καὶ στό ἐπίπεδο τῆς προστασίας τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου.

* * *

Στό σημεῖο αὐτό ὁ Πρόεδρος κ. Μιχαὴλ Σακελλαρίου ἀναγινώσκει τήν ἐπιστολή τοῦ Ἀντεπιστέλλοντος Μέλους τῆς Ἀκαδημίας κ. René-Jean Dupuy, ἀναφερομένη στόν τιμώμενο ἐκλιπόντα Ἀκαδημαϊκό.

Monsieur le Président

Messieurs les Académiciens.

Empêché de me rendre auprès de vous pour participer à l'hommage que l'Académie d'Athènes rend à Georges Ténékidès, je tiens, en ma qualité de membre

correspondant et au nom d'une amitié de plus de trente ans, à lui apporter ici le témoignage de mon admiration et de ma fidélité. J'ai, depuis toujours, porté l'une et l'autre à la Grèce et, lorsqu'à l'occasion de la préparation des Mélanges en l'honneur de Séfériadès, j'ai rencontré Georges Ténékidès, j'ai senti que, désormais, dans mon esprit, je ne pourrai jamais dissocier cet homme de son pays. Cet Hellène était la noblesse-même. Il la portait sur son visage. Sa stature, comme ses sentiments en étaient imprégnés.

Ce grand professeur, ce témoin de la liberté des hommes et des peuples, restait un patriote grec.

L'ascendant du Professeur sur son auditoire procédait d'abord du talent de l'orateur : le timbre de la voix, la rigueur de l'exposé, la maîtrise de la langue, de la langue grecque bien sûr, mais aussi du français dont il maniait les nuances à la perfection. Lui qui, dans son pays, remplit une si belle carrière universitaire, couronnée par son entrée à l'Académie d'Athènes, exerçait un très grand rayonnement en France où il fut invité à participer à de nombreux colloques, à enseigner dans diverses universités et où, durant l'exil, il fut pendant 8 ans Professeur à la Faculté de droit de Paris. L'Université de Lyon lui avait décerné son Doctorat honoris causa, imitée en Belgique francophone, par l'Université de Bruxelles. Il donna une conférence inoubliable au Collège de France. L'Académie française lui décerna sa médaille vermeille de la francophonie.

Son autorité scientifique lui valut d'être invité à trois reprises à donner des cours à l'Académie de droit international de La Haye et d'en diriger le Centre de Recherche. A cette occasion, j'eus plusieurs fois la joie de l'accueillir au pays de Grotius, dont il retrouva les sources helléniques. L'Institut de droit international s'honora de l'accueillir parmi les siens ; il y retrouvait d'éminents juristes grecs, notamment Focion Franceskakis et Nicolas Valticos.

Son oeuvre, si riche, couvre, en grec et en français l'ensemble du droit international et la sociologie des relations internationales. Il est très éclairant de relever que sa thèse, soutenue en 1933 à la Faculté de droit de Paris, portait sur l'individu dans l'ordre juridique international. Ainsi dès son entrée dans la vie scientifique, il se posait en témoin de la liberté.

Il avait reçu de Xénophon et de Démocrite l'idée que la liberté est vertu, qu'elle va de pair avec la générosité et le courage. Il l'affirma toute sa vie comme membre de la Cité. Il la servit dans la communauté des Nations, comme membre du

Comité des Nations Unies pour l'élimination de toutes les formes de discrimination raciale, et à la Commission Européenne des Droits de l'homme où j'eus l'honneur de siéger à ses côtés. Nous étions tous impressionnés par la hauteur de vue, la fermeté de ses interventions, par ce souci de l'homme qui lui faisait mettre en exergue, à son dernier cours à l'Académie de La Haye en 1980, cette formule de Térence :

«Je suis homme et rien de ce qui est humain ne m'est étranger».

Ouvert sur l'humanité, s'interrogeant sur son devenir, Georges Ténékidès restait un patriote grec. Né à Smyrne, cet Ionien avait reçu de l'histoire de son pays l'image la plus vaste, englobant le continent, la péninsule et aussi le monde égéen, la Crète et les rives rattachées à l'Asie. On sait l'attachement qu'il portait à Chypre et le beau livre qu'il lui consacra. Je me souviens d'un voyage que nous fîmes ensemble à Rhodes et nos conversations au sujet de la mer, ce vaste champ de mer, portant des troupeaux d'îles, cette mer qui ne sépare pas mais unit ces îles au continent hellénique. Tous les signes de Votre civilisation, les statuettes cycladiques, le palais du Labyrinthe, les tombes mycéniennes, la pensée d'Héraclite, les récits d'Homère, les strophes d'Eschyle, toutes ces créations appartiennent au même univers, baigné par les mêmes flots.

Cet amour de la terre et du ciel de l'Héllade, Georges le partageait avec Catherine, dont l'amour et l'intelligence enrichissait et embellissait sa vie. Tous deux aimaient à faire découvrir à leurs amis ce pays fabuleux où l'histoire nous attend à chaque carrefour, où l'on retrouve toujours présentes les trois déités agricoles que sont le blé, la vigne et l'olivier, mais ils tenaient aussi à nous faire mieux connaître les réalités présentes de la Grèce et de sa situation dans le monde.

C'est avec beaucoup d'émotion et d'affection que je salue par votre voix, Monsieur le Président, Catherine Ténékidès. Elle a montré, comme Georges, tant de courage durant la longue maladie qui devait finir par nous enlever notre ami. Cette longue et commune épreuve si noblement endurée me remémore ces paroles d'Eschyle :

«Quel que soit ton vrai nom, ô Zeus, si celui-ci t'agrée, c'est celui dont je t'appelle... ô toi qui sût ouvrir aux hommes les voies de la véritable sagesse en leur donnant pour loi, souffrir pour comprendre».

Α΄

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΓΓΚΟΥ Κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΒΛΑΧΟΥ

Ἰδιαίτερη αἰσθάνομαι συγκίνηση κάθε φορά πὸν ἀνέρχομαι σ' αὐτὸ τὸ βῆμα, σκεπτόμενος ὄλους ἐκείνους τοὺς διαπρεπεῖς ἐκπροσώπους τῆς ἐπιστήμης καὶ τῶν τεχνῶν πὸν τὸ κατέλαβαν καὶ τὸ ἐτίμησαν διὰ τοῦ λόγου των.

Τοὺς Συναδέλφους πὸν ἐξέλιπαν γιὰ πάντα μὰ πὸν πάντοτε διατηροῦμε ἀνεξίτηλη τὴν μνήμη τους.

Σήμερα, ὅμως, ἡ συγκίνησή μου εἶναι πῶ ἐντονη παρὰ ποτὲ ἄλλοτε.

Ὑπάρχουν, ὅπως γνωρίζετε, ἐκλεκτικὲς πνευματικὲς συγγένειες πὸν κάποτε ὀδηγοῦν σὲ μακροχρόνιες πνευματικὲς φιλίες.

Αὐτὸ συνέβη καὶ μὲ τὴν παρουσία τοῦ Γεωργίου Τενεκίδη στὸν ὑπαρξιακὸ μου ὀρίζοντα καὶ ἴσως, ὡς ἓνα βαθμὸ, στὰ προσωπικά μου πεπωμένα.

Τὸ ὅτι τὸν ἐγνώρισα ἀπὸ κοντὰ κάπως καθυστερημένα —στὰ χρόνια τοῦ '50— δὲν ἔχει σημασία, ἀφοῦ ἡ ζωὴ μας καὶ ἡ πνευματικὴ μας ὑπόσταση εἶχαν ἀκολουθήσει τὴν ἴδια τροχιά ἀπὸ εἴκοσι χρόνια πρὶν. Κι' αὐτὸ εἶχε, ἀσφαλῶς, ἰδιαίτερη σημασία.

Ἄν, πράγματι, ἡ δεκαετία τοῦ '30 ὑπῆρξε γιὰ τοὺς πολλοὺς ἡ δεκαετία τοῦ τρόμου καὶ τῆς ὀργῆς, ὑπῆρξεν ἐπίσης, γιὰ μερικοὺς, ἡ δεκαετία τῆς μεγάλης ἐλπίδας.

Εἶναι τότε πὸν γιὰ πρώτη φορά, δύο χιλιάδες χρόνια μετὰ τὸν Δημοσθένη, ἑκατὸν σαράντα χρόνια μετὰ τὸν Immanuel Kant καὶ τὴν Γαλλικὴ Ἐπανάσταση, ἡ ἀλληλεξάρτηση τῆς δημοκρατίας, στὸν ἐσωτερικὸ ἄωρο κάθε κράτους, καὶ τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς προστασίας τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου στὸ ἐπίπεδο τῶν διεθνῶν σχέσεων, ἐμφανιζόταν πλέον ὀλοκάθαρα ὡς μία ἀπὸ τὶς βασικὲς προϋποθέσεις τῆς εἰρηνικῆς συνπαράξεως καὶ τῆς συνεργασίας μεταξὺ τῶν λαῶν.

Ἐπρεπε, ὅμως, γι' αὐτό, ἡ ὑπεροχὴ τοῦ Διεθνoῦς Δικαίου ἐπὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ δικαίου τῶν Πολιτειῶν νὰ γίνει κανόνας καὶ δόγμα· ὅπως ἐπίσης ἦταν ἀναγκαῖο, ἀντιστοίχως, τὸ ἀνθρωποκρατικὸ ἰδεῶδες τῆς δημοκρατίας νὰ διασπάσει τὶς ἀνταρχικὲς δομὲς τῆς διακρατικῆς κοινωνίας, ἀναγνωρίζοντας τὸ ἄτομο ὡς φορέα δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων καὶ στὸ ἐπίπεδο τῶν διεθνῶν σχέσεων.

Τὸ ἔργο αὐτὸ τὸ ἀνέλαβε, μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Georges Seelle, τὸν μεγάλο αὐτὸν Grotius τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνα, ἓνας μικρὸς τότε ἀριθμὸς δημοσιολόγων καὶ διεθνολόγων, τῆς ἐπονομαζομένης Κοινωνιολογικῆς Σχολῆς τοῦ Δικαίου, μεταξὺ τῶν ὀποίων καὶ ὁ νεαρὸς ἀλλ' ἤδη ὄριμος καὶ τολμηρὸς Γεώργιος Τενεκίδης.

Ἡ θέση τοῦ ἀτόμου στὴν διεθνῆ δικαιοκὴ τάξη ἦταν τὸ θέμα τῆς λαμπρῆς διατριβῆς πὸν τὸν καθιέρωσε ἔκτοτε ὡς ἓνα ἐκ τῶν δοκίμων διεθνολόγων τῆς ἀνερχομένης τότε γενεᾶς.

Πολὸν ὀλίγοι σκέπτονται σήμερα τὴν τεράστια σημασία αὐτῆς τῆς προσφορᾶς τῆς Σχολῆς τῶν Κοινωνιολόγων νομικῶν.

Ἐολόκληρο τὸ νομικὸ-πολιτικὸ σύστημα τοῦ συγχρόνου κόσμου καὶ ἰδιαίτερα τῆς ἐνοποιουμένης Εὐρώπης στηρίζεται ὡστόσο, στὴν θεωρητικὴ αὐτὴ ὑποδομὴ.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖο μορῶν καὶ πρόπει, ὡστόσο, νὰ ὑπενθυμίσω ἰδιαίτερος, ἐδῶ, εἶναι ὅτι τὸ ἐγχείρημα αὐτὸ ἦταν τότε καὶ τολμηρὸ καὶ ἐπικίνδυνον. Ἡ πίστη ὅτι ὁ ἄνθρωπος, ὁ κάθε ἄνθρωπος καλεῖται νὰ ἐπιτελέσει μίαν ἀνώτερη ἠθικὴ καὶ πνευματικὴ ἀποστολὴ καὶ ὅτι ἡ κοινωρία, ἐσωτερικὴ καὶ διεθνῆς, θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι κάτι ἄλλο ἀπὸ ἓνα πεδίο μισαλλοδοξίας καὶ ἀλληλοσπαραγμοῦ, ἀπαιτοῦσε μεγάλον θάρρος καὶ ὑπέκειτο στὰ διασταυρούμενα πυρὰ τῶν ἀντιμαχομένων ἰδεολογικῶν παρατάξεων.

ἘΟ Γεώργιος Τενεκίδης, ἀλλὰ καὶ μερικοὶ ἄλλοι ἐδῶ στὴν Ἐλλάδα, ὑπέστησαν ἀρκετὰ δοκιμασίες γι' αὐτὰς τὶς πεποιθήσεις, πὸν σήμερα ἀποτελοῦν τὸ *credo* τῆς πολιτισμένης ἀνθρωπότητος.

ἘΑν ὁ Τενεκίδης δὲν ἐκλονίσθη, παρὰ ταῦτα, ἀλλὰ συνέχισε καὶ ὀλοκλήρωσε τὸ ἐπιστημονικὸν του ἔργο — ὅπως θὰ τὸ δείξει παραστατικὰ ἡ ἐμπεριστατωμένη ὁμιλία τοῦ ἐκλεκτοῦ Συναδέλφου κ. Νικολάου Βαλτικοῦ, αὐτὸ ὀφείλεται, φυσικά, κατὰ πρῶτον λόγον, στὸ ὅτι ὁ ἴδιος ἦταν πεπεισμένος γιὰ τὴν ἀλήθεια καὶ τὴν ὀρθότητα τῶν ὅσων ἔγραφε καὶ ἐδίδασκε.

ἘἌλλ' ὑπῆρχε καὶ κάτι ἄλλο πὸν ἐνίσχυε ἔτι μᾶλλον τὶς πεποιθήσεις του.

ἘΑὐτὸ τὸ κάτι ἄλλο, ἦταν, οὔτε λιγότερο οὔτε περισσότερο, ἡ σαγηνευτικὴ ἰδέα πὸν συνοψίζει ὁ ὄρος: «Ἐλλάδα».

ἘὍσοι, Κυρίες καὶ Κύριοι, ἐγνώρισαν στὸ αἶμα τους τὸν πόνον τοῦ μικρασιατικοῦ Ἐλληνισμοῦ, ἀντιλαμβάνονται καλλίτερα ἀπὸ κάθε ἄλλον, γιὰτὶ ἡ λέξη «Ἐλλάδα» μπορεῖ νὰ ἐνέχει γιὰ ἐκεῖνους πὸν ἐγκατέλειψαν τὶς χαμένες πατρίδες μίαν ἀκατάλυτη ὑπερεθνικὴ καὶ διαχρονικὴ σημασία. ἘΟ ξεριζωμένος βίαια ἀπὸ τὶς ἀκτὲς τῆς Ἰωνίας Γεώργιος Τενεκίδης ἦταν ἓνας ἀπὸ αὐτούς. ἘΗ νοσταλγία τῶν χαμένων παιδικῶν ὀνειρῶν μποροῦσε μέσα του εὐκόλα νὰ μετουσιωθεῖ καὶ νὰ ἀγκαλιάσει μὲ δέος μὰζι καὶ θαυμασμό, μίαν πατρίδα πὸν οὐσιαστικὰ ταυτίζεται μὲ ὀλόκληρη τὴν ἀνθρωπότητα, ἀφοῦ σ' αὐτὴν, πρῶτα, ἡ ἰδέα τοῦ ἐλεύθερου ἀνθρώπου ἔγινε καὶ βίωμα καὶ θεσμός.

Καὶ δὲν θὰ ἦταν ὑπερβολὴ νὰ λεχθεῖ, ὅτι, σὲ ἓνα μεγάλο τμήμα τῆς ζωῆς του καὶ τῆς πνευματικῆς του προσπαθείας, ἡ πορεία τοῦ ἐκλιπόντος Συναδέλφου μας διε-

δραματίσθη μέσα σ' ένα κλίμα καρποφόρων ανταλλαγών ανάμεσα στον 'Αρχαίο ελληνικό και τον σύγχρονο πολιτισμό. 'Ανταλλαγών που δὲν ἀπέβλεπαν σὲ τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὸ νὰ ἐμπλουτίσουν καὶ νὰ προβάλουν ἀκόμα ἐντονότερα τὶς ἀξίες τῆς ἐλευθερίας, τῆς δημοκρατίας καὶ τοῦ ἀνθρωπισμοῦ πὸν ὁ νεώτερος κόσμος παρέλαβε ἀπὸ τὶς ἐλληνίδες πόλεις τῆς 'Αρχαιότητος καὶ ἰδιαίτερα ἀπὸ αὐτὴν ἐδῶ τὴν ἱερὴ γῆ τῆς 'Αττικῆς.

'Αρκεῖ νὰ ρίξει κανεὶς μιὰ ἐπιπόλαια ἔστω ματιὰ στὴν πρώτη σημαντικὴ ἐργασία πὸν ὁ Γεώργιος Τενεκίδης ἀφιέρωσε στὴν Ἑλλάδα τῶν πόλεων —τὸ βιβλίον του πὸν φέρει τὸν τίτλον *La notion juridique d'indépendance et la tradition hellénique*, βιβλίον πὸν ἐκκυκλοφόρησε τὸ 1954— γιὰ νὰ ἀντιληφθεῖ τὸ βαθύτερον νόημα τῶν ἱστορικῶν του ἐνδιαφερόντων. 'Αληθινά: ἡ ἐργασία του αὐτὴ δὲν διακρίνεται μόνο ἀπὸ τὴν ἐνδύτερη γνώση τῶν πηγῶν, καὶ τὴν ἀποκαλυπτικὴν πολλὰς φορὰς παρουσίαση τῶν πρακτικῶν τοῦ διεθνοῦς δικαίου πὸν διεμόρφωσαν οἱ Ἕλληνες. Χρησιμεύει ἐπίσης καὶ στὸν σύγχρονον μελετητὴ τῶν θεσμῶν γιὰ τὴν καλλίτερη κατανόηση τῶν ἐννοιῶν καὶ τῶν τεχνικῶν τῆς αὐτονομίας, τῆς διεθνοῦς ἀλληλεγγύης καὶ συνεργασίας, τοῦ ὁμοσπονδισμοῦ, καθὼς καὶ τῶν ποικίλων μορφῶν διασυνδέσεων ὑπὸ τὶς ὁποῖες λειτουργοῦν σήμερον τὰ διάφορα νομικὰ συστήματα.

'Ἐνθυμοῦμαι τὴν ἐκπληξη πὸν ἐδοκίμασα ὅταν ὁ Γεώργιος Τενεκίδης μοῦ παρουσίασε τὰ δοκίμια τῆς τόσο σημαντικῆς αὐτῆς ἐργασίας του. Δὲν νομίζω ὅτι ἔχει γραφεῖ ἔκτοτε τίποτε τὸ πιὸ ἀξιόλογον στὸν σημαντικὸν αὐτὸν τομέα τῆς ἱστορίας τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν θεσμῶν.

'Ο ἐκλεκτὸς συνάδελφος δὲν ἔπαυσε, ἄλλωστε, νὰ ἐνδιαφέρεται γιὰ τὴν μεγάλην προσφορὰν τοῦ Ἑλληνισμοῦ στὸν τομέα τοῦ Δικαίου, προσφορὰν τὴν ὁποία ματαιῶς προσπαθοῦν νὰ ὑποτιμήσουν μερικοὶ καθυστερημένοι ἱστορικοὶ τῆς Δύσεως. 'Ακόμη πολὺν πρόσφατα, μιὰ πολὺν ἀξιοπρόσεκτη ἐργασία τοῦ Τενεκίδου εἶδε τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος, ὑπὸ τὸν τίτλον: *La Cité d'Athènes et les droits de l'homme*, καταχωρημένη στὸν τιμητικὸν τόμον τοῦ Gérard Wiarda (*Carl Heymanns Verlag* 1988). Καὶ στὴν μελέτη αὐτήν, οἱ παραλληλισμοὶ ἀνάμεσα στὸ ἀττικὸν δίκαιον καὶ τοὺς ὑπὸ διαμόρφωσιν θεσμοὺς τῶν συγχρόνων κοινωνιῶν εἶναι, πράγματι, ἐντυπωσιακοί.

Λίγον πρὶν μᾶς ἀφήσει, ὁ ἀγαπητὸς Συνάδελφος, εἶχε ἄλλωστε ἀποδεχθεῖ τὴν πρόσκλησίν μου ὅπως ἐκπονήσει ἐργασία ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τῆς ἀθηναϊκῆς δημοκρατίας, στὸ πλαίσιον μιᾶς ἐνδύτερης ἔρευνας τῆς 'Ακαδημίας, ἀφιερωμένης στὴν Δημοκρατίαν τῶν Ἀθηναίων. 'Ο θάνατος μᾶς ἐστέρησε ἀπὸ τὴν πολὺτιμη αὐτὴν συνεργασίαν.

Δὲν θὰ ἤθελα νὰ τερατίσω τὴν πολὺ σύντομη αὐτὴ σκιαγραφία τῆς πνευματικῆς του προσωπικότητος, χωρὶς νὰ ὑπενθυμίσω ἀκόμη, ὅτι, ὁ Γεώργιος Τενεκίδης, ἐφοδιασμένος μὲ ὄλες αὐτὲς τὶς ἀρετὲς, πολὺ ἐπαξίως ἀντιπροσώπευσε κατὰ μίαν σημαντικὴν σειρὰ ἐτῶν τὴν Χώρα μας σὲ διεθνεῖς θεσμοὺς προστασίας τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων καὶ ἐλευθεριῶν. Ἴσως ἢ θητεία του αὐτὴ στοὺς κόλπους τῶν θεσμῶν καὶ τῶν ὀργανώσεων γιὰ τὴν δημιουργία τῶν ὁποίων εἶχε νὰ ἴδιος μοχθήσει σὲ μῆκος μιᾶς ὀλόκληρης ζωῆς, ἀπετέλεσε καὶ τὴν μεγαλύτερη ἱκανοποίηση καὶ ἀνταμοιβὴ τῆς προσπαθείας του.

Κύριε Πρόεδρε, Κυρίες καὶ Κύριοι, εἶχα χαιρετίσει μὲ ἀνυπόκριτη χαρὰ καὶ ἱκανοποίηση τὴν εἴσοδο τοῦ Γεωργίου Τενεκίδη στὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν ἀπὸ αὐτὸ ἐδῶ τὸ βῆμα.

Ἡ διαδρομὴ του στὶς τάξεις μας ἦταν, δυστυχῶς, σύντομη· ἀλλ' ἡ παρουσία του δὲν ὑπῆρξε ὀλιγότερο αἰσθητὴ, κάθε φορὰ πού ὁ λόγος του ἀντηχοῦσε ἐπιβλητικῶς σ' αὐτὴν ἐδῶ τὴν αἴθουσα.

Τὸ ὄνομά του θὰ παραμείνει σκαλισμένο, ἀνάμεσα στὴν λαμπρὴν σειρὰ διεθνολόγων Ἀκαδημαϊκῶν πού ἐτίμησαν τὸ Ἀνώτατο Πνευματικὸ Ἰδρυμα τῆς Χώρας.

Αἰσθάνομαι ἰδιαίτερα, τώρα, τὴν πικρία τοῦ ἀποχωρισμοῦ του καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι τὴν πικρία αὐτὴ συμμερίζονται καὶ ὅλοι ὅσοι προσῆλθαν σήμερα στὴν Ἀκαδημία μας γιὰ νὰ τιμήσουν τὴν Μνήμη του.